

Η εφαρμογή της μεθόδου των Σχεδίων Εργασίας σε Ολοήμερο Σχολείο του Αιγινίου»

Σοφία Τουπλικιώτη

Καθηγήτρια Αγγλικής Φιλολογίας στο ΤΕΙ Θεσσαλονίκης, υποψήφια Διδάκτωρ

Το Ολοήμερο Σχολείο

Ο θεσμός του Ολοήμερου Σχολείου καθιερώθηκε αρχικά το 1997 με κύριο στόχο τον πειραματισμό σε νέες διδακτικές και οργανωτικές δομές της λειτουργίας του σχολείου, τον εμπλουτισμό του προγράμματος σπουδών, τη διεύρυνση του ωρολόγιου προγράμματος και τη διαχείριση του σχολικού χρόνου σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες και τις ανάγκες της συγκεκριμένης σχολικής μονάδας. Για τη διδασκαλία προσλαμβάνονται εκπαιδευτικοί των αντίστοιχων ειδικοτήτων, γεγονός που συμβάλλει όχι μόνο στον περιορισμό της σχολικής αποτυχίας και στην κάλυψη των αναγκών των εργαζόμενων γονέων, αλλά και στην αντιμετώπιση της ανεργίας των νέων εκπαιδευτικών. Πιο συγκεκριμένα, το Ολοήμερο Σχολείο αποσκοπεί στην καλλιέργεια των γνωστικών, συναισθηματικών και ψυχοκοινωνικών δεξιοτήτων των μαθητών, καθώς και στην αναβάθμιση της διδασκαλίας των ακαδημαϊκών μαθημάτων με την αναδιάρθρωση του ρόλου του εκπαιδευτικού, με τη χρήση πολλαπλών προσεγγίσεων και νέων τεχνολογιών.

Συνεπώς, η οργάνωση και η λειτουργία του ολοήμερου σχολείου βασίζονται στην εξυπηρέτηση παιδαγωγικών, εκπαιδευτικών, καθώς και κοινωνικοποιητικών και πολιτισμικών στόχων (Χανιωτάκης 2001:172) που διαμορφώνουν οι συνθήκες του ανοιχτού παιδαγωγικού περιβάλλοντος και της ελκυστικής μάθησης.

Έτσι, λοιπόν, μαζί με τους μαθητές μου αποφασίσαμε να κάνουμε μία διερευνητική εργασία (project), η οποία συμβάλλει στη προσέγγιση της μάθησης με τρόπο βιωματικό. Η σχολική γνώση προσφέρεται με παιγνιώδη τρόπο μέσα σε ένα μαθητοκεντρικό και δημιουργικό περιβάλλον, το οποίο διαφοροποιείται από ένα χώρο στερεότυπης διδασκαλίας και φύλαξης. Η διδακτική αυτή μέθοδος είναι ομαδοσυνεργατική και ενδείκνυται για ένα γνωστικό αντικείμενο όπως είναι τα αγγλικά, το οποίο ενσωματώνει διάφορες πλευρές της καθημερινής ζωής.

Η Μέθοδος των Σχεδίων Εργασίας (Project)

Τα σχέδια εργασίας έχουν τις ρίζες τους στο κίνημα της Νέας Αγωγής (20ός αιώνας), το οποίο προωθούσε το διερευνητικό τρόπο μάθησης σε συνδυασμό με την κοινωνικοποίηση του μαθητή. Πρόκειται για σκοπίμες και μεθοδευμένες μαθησιακές δράσεις με προγραμματισμό στην εφαρμογή και στη διάρκεια και εξακρίνωση του θέματος σε υποενότητες ή υποθέματα (Παμουκτσόγλου, Ι. και Παμουκτσόγλου, Τ. 2004:29). Είναι μαθητοκεντρική μέθοδος διδασκαλίας και πάντα καταλήγει σε ένα τελικό προϊόν (Fried-Booth, 2002: 6). Η διδασκαλία με τη μέθοδο project (σχέδιο εργασίας) είναι διαφορετική από την παραδοσιακή, γιατί ο δάσκαλος ασκεί σε μικρό βαθμό έλεγχο και οι ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των παιδιών για μάθηση, διερεύνηση και δράση τοποθετούνται στο προσκήνιο. Σε όλη τη διαδικασία ο εκπαιδευτικός βοηθάει διακριτικά, καθοδηγεί για την υλοποίηση του σχεδίου εργασίας και παρεμβαίνει μόνο, όταν είναι να παρουσιάσει ένα γλωσσικό φαινόμενο και ενδέχεται να εμφανιστούν προβλήματα κατανόησής του. Επίσης, παρέχει ηθική υποστήριξη και εμπνέει αυτοπεποίθηση. Γενικότερα, σε αντίθεση με τον παραδοσιακό τρόπο διδασκαλίας, όσο πιο «παθητικός» φαίνεται να είναι ο δάσκαλος, τόσο πιο πετυχημένο γίνεται το σχέδιο εργασίας αναφορικά με την αυτονομία του μαθητή.

Η όλη διαδικασία δίνει στους μαθητές τη δυνατότητα να αναλάβουν μερική ευθύνη της μόρφωσής τους και να θέσουν τους δικούς τους στόχους μέσα στα πλαίσια του τι θέλουν και τι χρειάζεται να μάθουν· αναπτύσσουν την αυτοπεποίθησή τους καθώς και το αίσθημα της ανεξαρτησίας, και μαθαίνουν να συνεργάζονται σε «αυθεντικές καταστάσεις για την ανάπτυξη ρόλων ζωής, μέσα από τους οποίους μετασχηματίζουν την ολική μάθηση και τη φυσική τάση του παιδιού για διερεύνηση και δημιουργικότητα, και αναπτύσσουν όχι μόνο τις δεξιότητες αλλά και τις στάσεις που απαιτεί η επιζητούμενη αυτόνομη σκέψη και δράση του παιδιού» (Ματσαγγούρας 2000:185).

Στο σύνολο, τα αποτελέσματα που απορρέουν από την εφαρμογή των σχεδίων εργασίας εντάσσονται στο πλαίσιο ενός τρόπου διδασκαλίας που λειτουργεί στην κατεύθυνση απαλλαγής της καθημερινής διδακτικής πράξης από μεθοδολογικές προσεγγίσεις και πρακτικές που καλλιεργούν παθητικές συμπεριφορές εκ μέρους των μαθητών απέναντι στο σχολείο, όπως συμβαίνει στη δασκαλοκεντρική διδασκαλία (Ματσαγγούρας, 2001:40).

Τα πλεονεκτήματα των σχεδίων εργασίας

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, τα πλεονεκτήματα που προκύπτουν από την εφαρμογή των σχεδίων εργασίας στη διδασκαλία είναι πάρα πολλά. Πρώτα απ' όλα, συμβάλλει στην αναβάθμιση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης, γιατί εξασφαλίζει τη δραστηριοποίηση του μαθητή μέσα από αυθεντικές καταστάσεις που συνδέουν τη σχολική γνώση με τα ενδιαφέροντά του. Προωθεί την

αυτενέργεια του εκπαιδευομένου, οξύνει την κρίση του και καλλιεργεί τη δημιουργικότητά του.

Με την ομαδοσυνεργατική μορφή διδασκαλίας ο εκπαιδευτικός εξασφαλίζει τις δυνατότητες αλληλεπίδρασης των μαθητών όλων των κατηγοριών. Συνειδητά και συστηματικά δημιουργεί ένα κοινωνικό πλαίσιο αποδοχής, συνεργατικότητας και ενθάρρυνσης, όπου έμμεσα «αναγκάζονται» να συμμετέχουν όλοι οι εκπαιδευόμενοι ανεξάρτητα από τη σχολική γνώση, τη σχολική επίδοση, το φύλο καθώς και την κοινωνική-πολιτισμική προέλευση. Συνεπώς, η ενεργητική αυτή μέθοδος διδασκαλίας με τη μορφή σχεδίων εργασίας εξασφαλίζει την ισορροπη ανάπτυξη του ατόμου.

Επιπλέον, με την υλοποίηση των σχεδίων εργασίας δίνεται στους μαθητές η δυνατότητα να εξοικειωθούν με τη χρήση της τεχνολογίας. Μαθαίνουν να αναζητούν πληροφορίες στο Διαδίκτυο, να επισκέπτονται σελίδες για το θέμα που τους ενδιαφέρει και να σχολιάζουν τις πληροφορίες. Κατ' αυτό τον τρόπο εξασφαλίζεται και η επικοινωνιακή διδασκαλία. Οι εκπαιδευόμενοι, σε ομάδες πλέον, ασκούνται στην ελεύθερη, δημιουργική προφορική έκφραση και βελτιώνουν τις εκφραστικές τους δεξιότητες. Αυτό επιτυγχάνεται και σε συγκεκριμένες καταστάσεις προσομοίωσης, όπου οι μαθητές μπορούν να δραματοποιήσουν μέρος της εργασίας τους. Εκτός όμως από τις εκφραστικές τους δεξιότητες, οι εκπαιδευόμενοι αναπτύσσουν και χειροκατασκευαστικές ικανότητες (Ματσαγγούρας 2000:197), οι οποίες αναφέρονται στο τελικό στάδιο της παρουσίασης των προϊόντων του project.

Τα μειονεκτήματα των σχεδίων εργασίας

Παρ' όλα τα πλεονεκτήματά της η εφαρμογή της μεθόδου διδασκαλίας με τη μορφή σχεδίων εργασίας έχει κάποια μειονεκτήματα. Αποτελεί δύσκολη προσέγγιση για τους παλιότερους εκπαιδευτικούς, γιατί οι ίδιοι έχουν εξοικειωθεί με τον παραδοσιακό τρόπο διδασκαλίας και πρέπει να ενημερωθούν για τον τρόπο με τον οποίο θα εργαστούν.

Τα σχέδια εργασίας είναι χρονοβόρα διαδικασία, γιατί απαιτείται χρόνος μέχρι οι μαθητές να ανακαλύψουν τη γνώση και να καλλιεργήσουν την κριτική τους σκέψη. Σε αντίθεση με την παραδοσιακή διδασκαλία, όπου κυριαρχεί η αντίληψη ότι αρχίζουμε από τη θεωρητική γνώση, που προσφέρεται έτοιμη από τον δάσκαλο άμεσα και γρήγορα, στα σχέδια εργασίας αρχίζουμε από τη δράση, για να οδηγηθούμε τελικά στη γνώση (Χρυσοφίδης, 2000:64), γεγονός που χρειάζεται χρόνο.

Τέλος, ο μαθησιακός στόχος ενός σχεδίου εργασίας είναι συνήθως μονοδιάστατος, γιατί οι μαθητές εστιάζουν τη προσοχή τους μόνο σε μία συγκεκριμένη πλευρά του ζητήματος που αναλύουν.

Μεθοδολογία των σχεδίων εργασίας

Ένα σχέδιο εργασίας χωρίζεται σε τρία στάδια: i) θέμα, ii) προγραμματισμός, iii) υλοποίηση, και το καθένα ξεχωριστά αποτελείται από μία σειρά διεργασιών.

Θέμα

Η πρώτη φάση ενός σχεδίου εργασίας αποτελείται από τον προσδιορισμό του θέματος, την επιλογή συντονιστή και τη συγκεκριμενοποίηση των στόχων της έρευνας. Ύστερα από μία τυχαία συζήτηση μεταξύ του δασκάλου και του μαθητή, ο δάσκαλος χρησιμοποιώντας τη γνώση και την εμπειρία των εκπαιδευμένων, μέσω της τεχνικής του καταγισμού ιδεών (ή ιδεοθύελλας) διεγείρει μια σειρά ιδεών. Οι μαθητές εκδηλώνουν το ενδιαφέρον τους για διάφορα θέματα, τα οποία αναγράφονται στον πίνακα, μέχρι να καταλήξουν δημοκρατικά σε ένα από αυτά. Πολλές φορές η επιλογή του θέματος γίνεται από το σχολικό εγχειρίδιο.

Αμέσως μετά ακολουθεί η επιλογή του συντονιστή, ο οποίος είναι υπεύθυνος για την αναγραφή στον πίνακα του τίτλου του project καθώς και των προτάσεων των ομάδων. Διασφαλίζει τη συντροφικότητα και το καλό κλίμα, και προλαβαίνει τυχόν συγκρούσεις. Ανακοινώνει τη χρονική διάρκεια των φάσεων, φροντίζει να τηρούνται οι κανόνες και ο χρόνος, και στο τελικό στάδιο διαβάζει τα πορίσματα και τα συμπεράσματα.

Τέλος, γίνεται διατύπωση του τελικού στόχου μέσω του θεματολογικού περιορισμού. Καθορίζεται, δηλαδή, ποιες συγκεκριμένες πλευρές του θέματος θα απασχολήσουν όλες τις ομάδες γενικά, ώστε κάθε ενέργεια στη φάση της υλοποίησης του project να υπακούει στους στόχους που έχει θέσει η ομάδα (Ματσαγγούρας, 2000:201).

Προγραμματισμός

Στη δεύτερη φάση του σχεδίου εργασίας πραγματοποιείται η κατανομή των μαθητών σε ομάδες, είτε με βάση τα ενδιαφέροντά τους είτε με βάση τις φιλικές διαπροσωπικές τους σχέσεις. Γίνεται επιμερισμός εργασίας και ανάθεση των καθηκόντων σύμφωνα με τις δεξιότητες και τα ταλέντα του κάθε ατόμου και κάθε ομάδα προβαίνει σε μία σειρά από ενέργειες, οι οποίες συμπεριλαμβάνουν την επιλογή γραμματέα ομάδας και συντονιστή καθώς και τον καθορισμό των στόχων τους.

Στη συνέχεια ακολουθεί το στάδιο της διαμόρφωσης του πλαισίου δράσης, όπου κάθε ομάδα καταστρώνει ένα γενικότερο πλάνο εργασίας (π.χ. δραστηριότητες, διάρκεια) με το οποίο καθορίζει τους επιμέρους στόχους, το υλικό που θα χρησιμοποιηθεί (βιβλία, περιοδικά, φωτογραφίες, πόστερ κ.λπ.) και τις πηγές άντλησης πληροφοριών (σχολικές βιβλιοθήκες, οικογένεια, φίλοι, δάσκαλος, συ-

νεντεύξεις κ.λπ.). Τέλος, γίνεται ανάθεση αρμοδιοτήτων στα μέλη των ομάδων (Ματσαγγούρας, 2000:202).

Στο πλαίσιο του προγραμματισμού εντάσσεται και το στάδιο του *διαλείμματος-ενημέρωσης-ανατροφοδότησης*, κατά το οποίο συγκεντρώνονται όλες οι ομάδες και παρουσιάζουν το υλικό τους. Συζητούν προβλήματα που ανέκυψαν, εντοπίζουν τυχόν λάθη και κάνουν απολογισμό της πορείας σύμφωνα με τους στόχους που έχουν θέσει (Ματσαγγούρας, 2000:202). Ο χρόνος είναι ίσος για όλες τις ομάδες.

Υλοποίηση

Η τελική φάση, της υλοποίησης, διαιρείται και αυτή σε τρία επιμέρους στάδια: της συγκέντρωσης και ταξινόμησης του υλικού, της παρουσίασης προϊόντων του project και της αξιολόγησης. Στο πρώτο στάδιο ο γραμματέας δίνει το λόγο στο κάθε μέλος της ομάδας χωριστά και καταγράφει τις απόψεις του. Αμέσως μετά από τη συζήτηση και την ανταλλαγή απόψεων υλοποιούνται ο σχεδιασμός και ο προγραμματισμός του υλικού που θα συμπεριληφθεί στην τελική μορφή της εργασίας.

Αφού ολοκληρωθεί η τελική μορφή της εργασίας, γίνεται παρουσίαση των δεδομένων είτε με ανάρτηση του υλικού σε ταμπλό είτε με τη χρήση διαφανειών (σλάντς) ή power point. Τμήμα της εργασίας μπορεί να μελοποιηθεί και κάποιες σκηνές να δραματοποιηθούν (Fried-Booth, 2000:54).

Με την ολοκλήρωση της εργασίας αξιολογείται η συνολική διαδικασία. Ο εκπρόσωπος των μαθητών μιλάει για τις δυσκολίες που συνάντησαν και για τα συναισθήματα που ένιωσαν. Ο δάσκαλος από τη πλευρά του αξιολογεί το έργο των μαθητών λαμβάνοντας υπόψη παραμέτρους όπως την ποιότητα (ακρίβεια, σαφήνεια, πληρότητα και αντικειμενικότητα των πληροφοριών) και την ποικιλία του αποδεικτικού υλικού καθώς και την καταλληλότητα του ατόμου που επελέγη να παρουσιάσει (Ματσαγγούρας, 2000:205).

Στο σύνολό τους τα κριτήρια αξιολόγησης ενός σχεδίου εργασίας περιλαμβάνουν το σχεδιασμό, τη διδασκαλία και τους εκπαιδευομένους. Όσον αφορά το σχεδιασμό, κρίνεται απαραίτητο για ένα σχέδιο εργασίας να εξασφαλίζει τη βιωματικότητα, την επικοινωνία και τη συνεργασία των εκπαιδευομένων. Ακόμη, το περιεχόμενο της εργασίας πρέπει να ανταποκρίνεται στους στόχους που έχουν αρχικά τεθεί. Από την άλλη πλευρά, η διδασκαλία αξιολογείται με γνώμονα το βαθμό συνοχής και ευελιξίας του συντονιστή καθώς και το βαθμό χρήσης του λόγου από τους εκπαιδευομένους. Τέλος, οι ίδιοι οι εκπαιδευόμενοι αξιολογούνται σε σχέση με τις γνώσεις και δεξιότητες που απέκτησαν (Ματσαγγούρας, 2000:157).

Στόχος

Στόχος της παρούσας εργασίας ήταν η πραγματοποίηση ενός σχεδίου εργασίας στο μάθημα των Αγγλικών με τα παιδιά της Ε' τάξης στο 1ο Δημοτικό Αιγινίου. Κατά αυτό τον τρόπο θα δινόταν στους εκπαιδευομένους η ευκαιρία ενεργητικής απόκτησης γνώσεων στα αγγλικά καθώς και η δυνατότητα ανάπτυξης των αντίστοιχων δεξιοτήτων μέσω της υλοποίησης μιας σειράς διαδικασιών.

Σκοποί-στόχοι-επιδιώξεις

- να αναπτύξουν οι μαθητές πνεύμα συνεργασίας και ομαδικότητας στη σχολική και εξωσχολική ζωή,
- να αναπτύξουν επικοινωνιακές δεξιότητες,
- να ενισχυθούν οι φυσικές και διανοητικές τους ικανότητες,
- να χρησιμοποιήσουν τη γλώσσα για να ανακαλύψουν νέες γνώσεις και εμπειρίες,
- να κατανοήσουν ως σημασία και ως πρόθεση το περιεχόμενο των ιστοσελίδων με τις οποίες έρχονται σε επαφή και να χρησιμοποιήσουν τα γλωσσικά μέσα με τρόπο ώστε να παράγουν λόγο αποτελεσματικό,
- να εξοικειωθούν οι εκπαιδευόμενοι/-ες στην άντληση και συλλογή στοιχείων και πληροφοριών από διάφορες πηγές (γραπτές ή προφορικές), να μάθουν να τις επεξεργάζονται και, τέλος, να συνθέτουν μια εργασία, στην οποία να εκφράζουν τις δικές τους ιδέες και θέσεις,
- να εμπλουτίσουν το λεξιλόγιό τους στα αγγλικά σε σχέση με τον τομέα της διατροφής,
- να ασκηθούν στην παραγωγή γραπτού λόγου και συγκεκριμένα στη διαδικασία διαμόρφωσης ενός κειμένου.

Υποστόχοι (ενίσχυση και εμπλουτισμός πληροφοριών που έχουν δοθεί στη μητρική γλώσσα)

- να ενισχύσουν οι μαθητές τις βασικές γνώσεις για τις ομάδες των τροφών και τη συμβολή αυτών στην ανάπτυξή τους,
- να αναγνωρίσουν τις αρνητικές για την υγεία τους επιπτώσεις των λαθεμένων διατροφικών επιλογών,
- να εντρυφήσουν στη μεσογειακή και την παραδοσιακή διατροφή.

Μέσα-Υλικά	Διάρκεια	Μέθοδοι διδασκαλίας
Κείμενα των εκπαιδευομένων Εικόνες	12 διδακτικές ώρες (6 συναντήσεις x 2 ώρες)	Ομαδοσυνεργατική, έρευνα, διάλογος

Στάδια

Πολύ πριν από την τελική μορφή της εργασίας προηγήθηκαν μία σειρά από διαδικασίες που συντέλεσαν στην ολοκληρωμένη προσέγγιση του θέματος.

1^ο 2/ΩΡΟ (θέμα)

- α) Επιλογή θέματος (30')
- β) Εκλογή συντονιστή project (25')
- γ) Ο συντονιστής γράφει τις προτάσεις στον πίνακα (30-35')
- δ) Στοχοθεσία απόψεις-προβληματισμοί. Αν δεν τελειώσουν σε 30', αναβάλλουν για την επόμενη συνεδρία.

Αρχικά, ξεκίνησε μία συζήτηση (μέθοδος «καταιγισμού ιδεών»), η οποία οδήγησε στην τελική επιλογή του θέματος, που ήταν η διατροφή. Στη συνέχεια, επελέγη ένας συντονιστής ομάδας μετά από ομόφωνη απόφαση, ο οποίος θα ήταν υπεύθυνος για την καταγραφή των προτάσεων των μαθητών. Πιο συγκεκριμένα, μετά τον καθορισμό του θεματικού πεδίου και μέσα από την ανταλλαγή απόψεων των μαθητών καθορίστηκε ότι το θέμα της εργασίας θα ήταν: «*Rudimentary information about our diet*» («Στοιχειώδεις γνώσεις για τη διατροφή μας»). Τέλος, μετά από συνεργασία όλων των μαθητών καταστρώθηκε ένα πλάνο εργασίας που περιλάμβανε τις ενέργειες που θα έπρεπε να ακολουθηθούν μέσα στο πλαίσιο του διαθέσιμου προβλεπόμενου χρόνου καθώς και τα αναμενόμενα αποτελέσματα.

2^ο 2/ΩΡΟ (προγραμματισμός)

- α) Κατανομή σε ομάδες
- β) Επιλογή γραμματέα και συντονιστή ομάδας
- γ) Προγραμματισμός δράσης: πού, πώς, ποιος, πότε
- δ) Ορισμός εργασιών κάθε ομάδας σύμφωνα με τα ενδιαφέροντα των μελών της

1^η ομάδα: Information about our diet-pyramid f food

2^η ομάδα: The nutritious elements of foods

3^η ομάδα: Suggestions + food and cooking quotes

4^η ομάδα: Recipes from greek kitchen + calorie counter

5^η ομάδα: Food games + glossary

Κατά τη διάρκεια της δεύτερης συνεδρίας έγινε κατανομή των μαθητών σε ομάδες, η οποία στηρίχτηκε κατά κύριο λόγο στα κοινά ενδιαφέροντά τους και όχι στις δεξιότητές τους ή το γενικότερο γνωστικό τους επίπεδο. Η ομάδα των τεσσάρων ατόμων θεωρείται συνήθως η ιδανικότερη λύση (Kagan, 1995) τόσο

γιατί την προτιμούν οι μαθητές (Meyer, 1987:90) όσο και γιατί εξασφαλίζει τα πλεονεκτήματα πολυμελών ομάδων, όπως είναι η ποικιλία και η ποιότητα των προτάσεων (Ματσαγγούρας, 2000:87). Στην προκειμένη περίπτωση, επειδή στην Πέμπτη τάξη του ολοήμερου σχολείου φοιτούσαν δέκα παιδιά, κάθε ομάδα αποτελούνταν από δύο παιδιά.

Η πρώτη ομάδα ανέλαβε την πρωτοβουλία να συγκεντρώσει πληροφορίες σχετικά με την πυραμίδα των τροφών. Η δεύτερη ομάδα θα αναζητούσε πληροφορίες για τον τρόπο διατροφής στην Αρχαία Ελλάδα καθώς και για τα θρεπτικά συστατικά που περιέχουν τα φαγητά μας, όπως υδατάνθρακες, πρωτεΐνες, λίπη, βιταμίνες και μέταλλα. Η τρίτη ομάδα θα έψαχνε για παροιμίες που αναφέρονται στο φαγητό και θα προσπαθούσε να συντάξει μία λίστα από προτάσεις για ένα πιο υγιεινό τρόπο διατροφής. Η τέταρτη ομάδα θα προσπαθούσε να βρει μερικές συνταγές που χαρακτηρίζουν την παραδοσιακή ελληνική κουζίνα και θα έψαχνε το δικό της θερμιδομετρητή. Τέλος, η πέμπτη ομάδα θα επινοούσε δικά της παιχνίδια και θα συγκέντρωνε όσο το δυνατόν περισσότερες λέξεις σε ένα γλωσσάρι φαγητού.

Προκειμένου να είναι ολοκληρωμένη και επαρκής η προσέγγιση του θέματος η αναζήτηση του υλικού έγινε με την βοήθεια του Διαδικτύου. Κάθε άτομο ξεχωριστά, χρησιμοποιώντας είτε τις λίστες είτε τις ιστοσελίδες, τους καταλόγους και μηχανές αναζήτησης, κατόρθωσε να συγκεντρώσει έναν ενδιαφέροντα αριθμό πληροφοριών. Σε κάθε περίπτωση δινόταν μία σειρά λέξεων κλειδιών, όπως *διατροφή, συνταγές, ελληνικός τρόπος διατροφής, θερμίδες κ.λπ.*, που βοήθησαν στην οριοθέτηση του θέματος.

Παράλληλα με τα άρθρα δόθηκε στους μαθητές η δυνατότητα να «κατεβάσουν» πολύ εντυπωσιακές και χρήσιμες εικόνες (<http://images.search.yahoo.com/search/images>) προκειμένου να υπάρχει ποικιλία στο υλικό και να γίνει όχι μόνο αναλυτική, αλλά και ποιοτική η διερεύνηση του project. Με τις πολύχρωμες αυτές εικόνες δόθηκε μία διαφορετική πνοή στην εργασία.

3^ο 2/ΩΡΟ (120')

Στην τρίτη συνεδρία κάθε ομάδα χωριστά προσπάθησε να διευθετήσει το υλικό που είχε προσκομίσει και να εντοπίσει πιθανόν ελλείψεις.

1^η ομάδα: Information about our diet-pyramid f food

Η πρώτη ομάδα συγκέντρωσε πληροφορίες για την πυραμίδα τροφίμων και παρέθεσε ενδιαφέρουσες πληροφορίες για τα φρούτα, τα λαχανικά, τις πλούσιες σε ασβέστιο τροφές κ.λπ.

2^η ομάδα: The nutritious elements of foods

Η δεύτερη ομάδα βρήκε πάρα πολλά άρθρα με πληροφορίες για τις πρωτεΐνες,

τους υδατάνθρακες, τις βιταμίνες και τα μέταλλα, αλλά επέλεξε συνοπτικά τις πιο ουσιώδεις πληροφορίες.

3^η ομάδα: Suggestions+ food and cooking quotes

Η τρίτη ομάδα, αφού συγκέντρωσε και συμβουλευτήκε μια σειρά από αποφθέγματα σχετικά με το φαγητό, έκανε μία σειρά από προτάσεις για το τι θα πρέπει να συμπεριλαμβάνεται στη διατροφή μας, π.χ. λαχανικά, φρούτα και σαλάτες, και τι θα πρέπει να αποφεύγεται, όπως παγωτά, γλυκά και πολύ αλάτι.

4^η ομάδα: Recipes from Greek kitchen + calorie counter

Συγκέντρωσε διάφορες συνταγές, αλλά επέλεξε να κρατήσει αυτές για το μουσακά και το ψητό αρνάκι ως πιο ενδιαφέρουσες για τους ομιλητές που έχουν ως μητρική γλώσσα την αγγλική.

5^η ομάδα: Food games + glossary

Η πέμπτη ομάδα δημιούργησε δύο σταυρόλεξα και μια ακροστιχίδα, και προσπάθησε να συμπεριλάβει όσο το δυνατόν περισσότερες λέξεις στο γλωσσάρι που συνέταξε.

Αφού έγινε συγκέντρωση και παρουσίαση του υλικού, ακολούθησε το διάλειμμα ενημέρωσης και ανατροφοδότησης, όπου οι ομάδες προσπάθησαν να κάνουν έναν απολογισμό για το κατά πόσο έχουν επιτευχθεί οι στόχοι τους και εάν χρειάζεται αναδιοργάνωση της πορείας τους ή σχετικές τροποποιήσεις για να έχουν τα επιθυμητά αποτελέσματα.

4^ο 2/ΩΡΟ (Υλοποίηση)

Μετά το διάλειμμα ενημέρωσης και ανατροφοδότησης, πραγματοποιήθηκαν ο προγραμματισμός και η οριστική ταξινόμηση του υλικού. Με βάση την εργασία των υποομάδων έγινε η σύνθεση του τελικού έργου, ώστε να έχει λογική δομή και να μην αποτελεί απλή συρραφή του έργου των επιμέρους υποομάδων.

5^ο 2/ΩΡΟ (2 ώρες)

Κατασκευή υλικού: διαφάνειες, poster

Οι μαθητές ανάρτησαν το υλικό σε ταμπλό στους διαδρόμους του σχολείου. Στη συνέχεια, επιχείρησαν με τη βοήθειά μου καθώς και του καθηγητή της Πληροφορικής να μετατρέψουν τα δεδομένα σε ψηφιακά, ώστε να δημιουργήσουν τη δική τους ιστοσελίδα στο Διαδίκτυο.

6^ο 2/ΩΡΟ (2 ώρες)

- i) Παρουσίαση υλικού από τις ομάδες
- ii) Ανάγνωση συμπερασμάτων-αξιολόγηση από τον εκπαιδευτή αλλά και από τους εκπαιδευομένους

Στο τελευταίο δώρο, αφού έγινε παρουσίαση του υλικού από τον εκπρόσωπο όλων των ομάδων, ακολούθησε η αξιολόγηση της εργασίας. Ο αντιπρόσωπος των μαθητών κάνοντας αναστοχασμό ανακοίνωσε τα συμπεράσματα που προέκυψαν από αυτή τη συλλογική προσπάθεια των ομάδων. Ανάλογο απολογισμό έκανε και ο δάσκαλος.

Αποτελέσματα-Συζήτηση

Μέσα από αυτό το σχέδιο εργασίας κάθε άτομο ξεχωριστά μπόρεσε να εξοικειωθεί με τους βασικούς κανόνες αναζήτησης στο Διαδίκτυο και να συμμετάσχει ενεργά και με αυτοπεποίθηση στο μάθημα των Αγγλικών. Σε όλους τους μαθητές δόθηκε η δυνατότητα να εντρυφήσουν στον τομέα της διατροφής και, παρά τη μικρή τους ηλικία, με γνώμονα την κριτική τους ικανότητα να αποδελτιώσουν τις πληροφορίες που θεωρούσαν πιο σημαντικές στην αγγλική γλώσσα. Ήταν η πρώτη φορά που οι μαθητές συμμετείχαν σε ένα σχέδιο εργασίας και, παρά τις επιφυλάξεις μου ότι θα ήταν κουρασμένοι και απρόθυμοι να ασχοληθούν με κάτι πέρα από τις γραμματικές ασκήσεις ή τις ενασχολήσεις του πρωινού μαθήματος των αγγλικών, ανταποκρίθηκαν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Ακόμη και στη διαδικασία της παρουσίασης του έργου τους, που ήταν για αυτούς μία πρωτόγνωρη εμπειρία, προσπάθησαν όσο το δυνατό περισσότερο να εξηγήσουν στους συμμαθητές τους την πορεία της εργασίας τους.

Παρ' όλα αυτά, δεν έλειψαν και οι δυσκολίες, όπως άγνωστες λέξεις στην κατανόηση των κειμένων, οι οποίες όμως ξεπεράστηκαν μετά από καθοδήγησή μου για τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να χρησιμοποιούν το λεξικό. Στην περίπτωση της παρουσίασης του εποπτικού υλικού, χρειάστηκε η καθοδήγηση του καθηγητή της Πληροφορικής σε κάποια σημεία. Επίσης, δεν χρησιμοποιήθηκε καμία μορφή τηλεδιάσκεψης ούτε ομάδες συζητήσεων, λόγω του περιορισμένου χρόνου και γιατί οι μαθητές ήταν πολύ μικροί. Όσον αφορά τον όγκο πληροφοριών, στην αρχή υπήρχαν κάποιες μικρές δυσκολίες, ιδιαίτερα όμως προβλήματα δεν επισημάνθηκαν.

Συμπερασματικά, προκύπτει ότι η ενασχόληση με τη δημιουργία ενός project ήταν μία πολύ εποικοδομητική διεργασία. Οι μαθητές έμειναν ικανοποιημένοι από τον εαυτό τους και περήφανοι με το τελικό αποτέλεσμα, γεγονός που τους παρακίνησε θετικά να κάνουν ένα νέο project την επόμενη χρονιά. Αυτό, βέβαια, που θα ήταν ακόμη πιο ενδιαφέρον είναι η επέκταση του σχεδίου εργασίας και σε άλλους τομείς (κοινωνικό, ιστορικό, γλωσσικό, επιστημονικό), ακολουθώντας μια διαθεματική πορεία, γιατί το γλωσσικό μάθημα των αγγλικών είναι κατεξοχήν διεπιστημονικό.

Βιβλιογραφία

- Kagan, S. & Olsen, E. W-B. R. (1995) Cooperative learning: foundation for a communicative curriculum, in Kessler, C., *Cooperative language learning: a teacher's resource book*, Englewood Cliffs, N.J.: Prentice Hall Regents.
- Ματσαγγούρας, Η. (2001), *Η Σχολική Τάξη. Χώρος, Ομάδα, Πειθαρχία, Μέθοδος*, Αθήνα: Γρηγόρη.
- Ματσαγγούρας, Η. (2000), *Ομαδοσυνεργατική Διδασκαλία και Μάθηση*, Αθήνα: Γρηγόρη.
- Meyer, E. (1987) *Ομαδική Διδασκαλία* (μτφρ. Λ. Κουτσούκη), Θεσσαλονίκη: Αδελφοί Κυριακίδη.
- Παμουκτσόγλου, Ι - Παμουκτσόγλου, Τ. (2004) *Τα Παιδαγωγικά του Α.Σ.Ε.Π.*, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Fried-Booth, L. D. (2000) *Project Work*, Oxford: Oxford University Press.
- Χανιωτάκης, Ι. Ν. (2001) Παιδαγωγική και Κοινωνική Θεμελίωση του Ολοήμερου Σχολείου, *Τα Εκπαιδευτικά*, τ. 61, 160-178.
- Χρυσανθίδης, Κ. (2000) *Βιωματική-επικοινωνιακή διδασκαλία*, Αθήνα: Gutenberg.